

hurtigt. Dette er en betydelig Lettelse, men jeg indrømmer dog, som sagt, at jeg for mit Bedkommende anseer det for tilraadeligt, om Amtmanden kunde faae Afgjørelse af den landoconomiske Deel af Udstykningsagerne, hvortil der umiddelbart som alt fremhævet vil udfordres en bestemt Lovgivning i saa Henseende. Den ærede Rigsdagmand sagde: det varer jo kun 1 Aar, saa bliver Amtmandens Afgjørelse rettet, og den Skade, som er skeet i det ene Aar, er ikke af stor Betydning, men Eliqt er ikke saa let at rette, thi det er en Skjønssag, og man kan kun i saa Henseende sige til Amtmanden: det forekommer mig, at Du er for streng, Du har nægtet Bevillinger, som burde have været tilstaaede, eller det forekommer mig, Du har været for mild, der er givet de og de Bevillinger, som jeg synes, Du ikke burde have tilstaaet, men derved er der ingen Regel givet for Fremtiden. Naar Amtmanden er en brav og dygtig Mand, saa vil man have meget vanskeligt ved at paavise det Urigtige i hans Anskuelser om, hvorledes han skal afgjøre disse Forhold. Forøvrigt viser det sig jo ved disse Sager, at der bestaaer høit forskjellige Anskuelser herom, idet der er Amtmænd, der ansee Udstyknings, og navnlig Gaardes Nedlæggelse, som noget meget Skadeligt, medens der er Amtmænd, der ansee det for gavnligt. Saadanne modsatte Anskuelser ere ogsaa fremkomne her i Thinget, og de fremtræde allevegne i disse Forhold, hvilket netop gjør Sagen vanskelig. Naar man havde bestemte Regler — og dem troer jeg virkelig kunne gives — saa kunde man overlade den fornævnte Afgjørelse til Amtmanden. Man kunde mulig atter fremkomme med den samme Lov om Udstykningen, og maaskee den da havde en bedre Skjæbne, end den havde forrige Gang, da Meningerne vare hinanden saa aldeles modsatte.

Utsærling: Den ærede Minister har tilfødt saa at sige løst Gaaden, idet han sagde: der er engang fra Regjeringens Side indbragt en Lov om Udstykning og Sammenlægning, den have vi ikke saadet igjennem, og nu skulle I pines saa længe, til vi faae den igjennem; det er Indholdet af det Hele, men der kan jeg ikke lade den ærede Minister slippe saa

nem. Naar han siger, at Amtmændene have ganske forskjellige Systemer, saa sender jeg en Maade, ved hvilken Regjeringen saa temmelig nøie kan indskrænke Amtmændene indenfor dens System, det er nemlig ved Instruxer, der meget nøiagtigt underrette Amtmændene om, hvorledes Regjeringen betragter disse Forhold og hvilke Regler den følger i sine Contoirer; lad saa Amtmændene prøve paa væsentlig at afvige deraf, saa har den Amtmand, isald der er en kraftig Regjering, udspillet sin Rolle.

Det er den Maade, hvorpaa en Regjering ellers i Verden skaffer sig Lydighed, og det er ikke vanskeligt. Den ærede Minister har forøvrigt sagt, at han indrømmede, det var ganske rigtigt, at en væsentlig Deel af disse Sager med Hensyn til Landbosforholdene sandt deres Afgjørelse ved Amtterne, og at ogsaa Matriculsaagerne burde afgjøres mere stedligt under Forbehold af Revision, hvilket jo omtrent er det Samme, som jeg anseer for det Rette og som jeg gjentager, at jeg anseer for fuldstændig rigtigt og ikke vanskeligt under vore nuværende Forhold. Jeg er overbevist om, at det uden allermindste Vanskelighed kan lade sig gjøre, og den ærede Minister har gennemført langt vanskeligere Ting, naar han først kom saavidt, at han vilde. En Indvending har han gjort, men den kan jeg ikke lade staae ved Magt, han har sagt, at min Maade at betragte Hartkornfordelingen paa mindre gik ud paa at søge en positiv Afgjørelse end en negativ Begrænsning, mindre gik ud paa absolut at skaffe Hartkornet ligelig fordeelt efter Jordsmagen end paa at sige: den Jord er ikke for høit ansat, naar jeg tager Forholdet af Værdien og Frembringelseevnen ligeoverfor Beskatningen. Han har sagt, at det maaskee kunde gaae an ligeoverfor de offentlige Byder, men ikke ligeoverfor Communalbyrderne, men den ærede Minister lægger ikke Mærke til, at Communalbeskatningens Indretning her i Landet netop er saaledes, at Hartkornet ligeoverfor den har allermindst at betyde, idet nemlig Communalbeskatningen har den dobbelte Egenkab at beskattes efter Formue og Leilighed og efter Hartkorn, og der er meget saa Ting, som nødvendigt og ubelukkende skulle opkræves efter Hartkorn, saa at det for en væsentlig